

# توضیح المسائل

مطابق با فتاوی

حضرت آية الله العظمی

آقای حاج شیخ قربانعلی محقق کابلی «مد ظله العالی»

## مرکز انتشارات دارالنشر اسلام - قم

---

نام کتاب: رساله توضیح المسائل

به فتوای: حضرت آیه الله العظمی محقق کاملی مدظله العالی

نوبت چاپ: چهاردهم - نوبت: اول ناشر ۱۳۸۴

تیراژ: ۱۰۰۰۰ جلد

قطع: جیبی ۶۵۶ صفحه

چاپخانه: محمد

لیتوگرافی و اصف: انتشارات دارالنشر اسلام

ناظر امور فنی - علی و اصف

صحافی: مهر

شابک: ۹۶۴-۴۷۵-۰۱۰-۱

تلفن دفتر قم: ۰۲۲-۶۶۰۰۰۲۵۱ - فاکس ۷۷۴۱۰۶۱

قیمت ۱۲۰۰ تومان

(مسئله ۳۱۰۲): کشفهای چرمی را که از خارج می آورند، اگر احتمال بدهد حیوانش ذبح شرعی شده ولو از جهت این باشد که چرمهای بلاد مسلمانان را در بلاد کفر بعنوان تجارت می برند، محکوم به نجاست است و نماز با آن چرمها جائز نیست.

(مسئله ۳۱۰۳): ابتداء حساب مسافت در سفر برای صحرائشینها، خارج شدن از منزل است و برای اهل قریه، خارج شدن از قریه می باشد، و برای اهل شهر خارج شدن از سور شهر است، اگر سور داشته باشد، و اگر سور نداشته باشد، خارج شدن از آخر خانه های شهر است.

(مسئله ۳۱۰۴): در شهرهای بزرگ مثل تهران و بغداد و کراچی و قاهره و امثال آنها، آیا ابتداء مسافت از آخر خانه های شهر است یا از آخر محله؟ ظاهر این است که آخر خانه های شهر باشد، زیرا تا از شهر خارج نشود مسافر گفته نمی شود، بنا بر این اگر کسی مثلاً تهران و وطن یا محل اقامه اش باشد نماز را تمام می خواند و در ماه رمضان روزه می گیرد، اگر چه روزها از محله خود خارج شود، و در نقاط دیگر شهر گردش کند.

الْحَمْدُ لِلَّهِ أَوَّلًا وَآخِرًا وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى  
مُحَمَّدٍ وَآلِهِ بَدءٌ وَخِتَامٌ.

تم بالخیر فی ۱۵ ج ۲- ۱۴۱۴ / برابر با ۱۳۷۲/۹/۹.

## فهرست

|    |                                 |
|----|---------------------------------|
| ۲  | ..... مشخصات                    |
| ۵  | ..... احکام تقلید               |
| ۱۶ | ..... «احکام طهارت»             |
| ۱۶ | ..... «آب مطلق و مضاف»          |
| ۱۶ | ..... ۱- آب کُر                 |
| ۱۸ | ..... ۲- آب قلیل                |
| ۱۸ | ..... ۳- آب جاری                |
| ۲۰ | ..... ۴- آب باران               |
| ۲۱ | ..... ۵- آب چاه                 |
| ۲۱ | ..... ۶- آبی که از زمین می جوشد |
| ۲۲ | ..... احکام آبها                |
| ۲۳ | ..... احکام تخلی                |
| ۲۶ | ..... استبراء                   |
| ۲۷ | ..... مستحبات و مکروهات تخلی    |
| ۲۹ | ..... نجاسات                    |
| ۲۹ | ..... ۱- ۲- بول و غائط          |
| ۳۰ | ..... ۳- منی                    |
| ۳۰ | ..... ۴- مردار                  |
| ۳۱ | ..... ۵- خون                    |
| ۳۲ | ..... ۶ و ۷- سگ و خوک           |
| ۳۲ | ..... ۸- کافر                   |
| ۳۳ | ..... ۹- شراب                   |

|    |                                    |
|----|------------------------------------|
| ۳۴ | ۱۰- فقاہ                           |
| ۳۵ | ۱۱- عرق شتر نجاستخوار              |
| ۳۵ | راه ثابت شدن نجاست                 |
| ۳۶ | چیز پاک چگونه نجس می شود           |
| ۳۸ | احکام نجاسات                       |
| ۴۱ | مطهرات                             |
| ۴۱ | ۱- آب                              |
| ۴۷ | ۲- زمین                            |
| ۴۸ | ۳- آفتاب                           |
| ۵۰ | ۴- استحاله                         |
| ۵۰ | ۵- انقلاب                          |
| ۵۲ | ۶- انتقال                          |
| ۵۲ | ۷- اسلام                           |
| ۵۳ | ۸- تبعیت                           |
| ۵۴ | ۹- برطرف شدن عین نجاست             |
| ۵۵ | ۱۰- استبراء حیوان نجاستخوار        |
| ۵۵ | ۱۱- غائب شدن مسلمان                |
| ۵۷ | ۱۲- رفتن خون متعارف                |
| ۵۷ | ۱۳- سنگ و کهنه استنجا              |
| ۵۷ | احکام ظرفها:                       |
| ۵۹ | وضو:                               |
| ۶۳ | وضوی ارتماسی:                      |
| ۶۴ | دعائی که موقع وضو گرفتن مستحب است: |
| ۶۴ | شرائط صحت وضو:                     |

|     |                                     |
|-----|-------------------------------------|
| ۷۲  | احکام وضو:                          |
| ۷۵  | چیزهایی که باید برای آنها وضو گرفت: |
| ۷۷  | چیزهایی که وضو را باطل می‌کند:      |
| ۷۷  | احکام وضوی جبیره:                   |
| ۸۱  | غسلهای واجب:                        |
| ۸۱  | احکام جنابت:                        |
| ۸۳  | چیزهایی که بر جنب حرام است:         |
| ۸۴  | چیزهایی که بر جنب مکروه است:        |
| ۸۵  | غسل جنابت:                          |
| ۸۵  | غسل ترتیبی:                         |
| ۸۶  | غسل ارتماسی:                        |
| ۸۷  | احکام غسل کردن:                     |
| ۹۰  | استحاضه:                            |
| ۹۱  | احکام استحاضه:                      |
| ۹۸  | حیض                                 |
| ۱۰۰ | احکام حائض:                         |
| ۱۰۴ | اقسام زنهای حائض:                   |
| ۱۰۵ | ۱- صاحب عادت وقتی و عددیه:          |
| ۱۰۹ | ۲- صاحب عادت وقتی:                  |
| ۱۱۱ | ۳- صاحب عادت عددیه:                 |
| ۱۱۳ | ۴- مضطربه:                          |
| ۱۱۴ | ۵- مبتدئه:                          |
| ۱۱۵ | ۶- ناسیه:                           |
| ۱۱۵ | مسائل متفرقه حیض:                   |

|     |                                   |
|-----|-----------------------------------|
| ۱۱۷ | نفاس:                             |
| ۱۱۹ | غسل مس میت:                       |
| ۱۲۲ | احکام مختصر:                      |
| ۱۲۳ | احکام بعد از مرگ:                 |
| ۱۲۳ | وجوب غسل و کفن و نماز و دفن میت   |
| ۱۲۴ | کیفیت غسل میت                     |
| ۱۲۸ | احکام کفن میت                     |
| ۱۳۰ | احکام حنوط                        |
| ۱۳۱ | احکام نماز میت                    |
| ۱۳۳ | دستور نماز میت                    |
| ۱۳۴ | مستحبات نماز میت                  |
| ۱۳۵ | احکام دفن                         |
| ۱۳۷ | مستحبات دفن                       |
| ۱۴۱ | نماز وحشت:                        |
| ۱۴۱ | نیش قبر:                          |
| ۱۴۳ | غسلهای مستحب:                     |
| ۱۴۶ | «تیمم»                            |
| ۱۴۹ | دوم از موارد تیمم:                |
| ۱۴۹ | سوم از موارد تیمم:                |
| ۱۵۰ | چهارم از موارد تیمم:              |
| ۱۵۱ | پنجم از موارد تیمم:               |
| ۱۵۱ | ششم از موارد تیمم:                |
| ۱۵۱ | هفتم از موارد تیمم:               |
| ۱۵۲ | چیزهایی که تیمم به آنها صحیح است: |

- دستور تیمم بدل از غسل یا وضو ..... ١٥٥
- احکام تیمم: ..... ١٥٦
- احکام نماز: ..... ١٦١
- نمازهای واجب: ..... ١٦٢
- نمازهای واجب شبانه روزی: ..... ١٦٢
- وقت نماز ظهر و عصر: ..... ١٦٣
- نماز جمعه و احکام آن: ..... ١٦٤
- وقت نماز مغرب و عشاء: ..... ١٦٧
- وقت نماز صبح: ..... ١٦٨
- احکام وقت نماز: ..... ١٦٨
- نمازهایی که باید به ترتیب خوانده شود: ..... ١٧٢
- وقت نافله های یومیه: ..... ١٧٤
- نماز غفیله: ..... ١٧٥
- احکام قبله: ..... ١٧٦
- پوشانیدن بدن در نماز: ..... ١٧٨
- شرایط لباس نمازگزار: ..... ١٨٠
- مواردی که لازم نیست بدن و لباس نمازگزار پاک باشد: ..... ١٨٩
- چیزهایی که در لباس نمازگزار مستحب است: ..... ١٩٢
- چیزهایی که در لباس نمازگزار مکروه است: ..... ١٩٢
- مکان نمازگزار: ..... ١٩٣
- جاهایی که نماز خواندن در آنها مستحب است: ..... ١٩٧
- جاهایی که نماز خواندن در آنها مکروه است: ..... ١٩٨
- احکام مسجد: ..... ١٩٨
- اذان و اقامه: ..... ٢٠١

|     |                                                             |
|-----|-------------------------------------------------------------|
| ۲۰۲ | ترجمه اذان و اقامه:                                         |
| ۲۰۶ | واجبات نماز:                                                |
| ۲۰۶ | نیست:                                                       |
| ۲۰۷ | تکبیرة الاحرام:                                             |
| ۲۰۹ | قیام ایستادن:                                               |
| ۲۱۲ | قرائت:                                                      |
| ۲۱۹ | رکوع:                                                       |
| ۲۲۲ | سجود:                                                       |
| ۲۲۶ | چیزهائی که سجده بر آنها صحیح است:                           |
| ۲۲۹ | مستحبات و مکروهات سجده:                                     |
| ۲۳۰ | سجده‌های واجب قرآن:                                         |
| ۲۳۱ | تشهد:                                                       |
| ۲۳۲ | سلام نماز:                                                  |
| ۲۳۳ | ترتیب:                                                      |
| ۲۳۴ | موالات:                                                     |
| ۲۳۵ | طمأنینه (آرامش)                                             |
| ۲۳۵ | قنوت:                                                       |
| ۲۳۶ | ترجمه نماز:                                                 |
| ۲۳۶ | ترجمه سوره حمد:                                             |
| ۲۳۷ | ۲- ترجمه سوره قل هو الله احد:                               |
| ۲۳۷ | ۳- ترجمه ذکر رکوع و سجود و ذکرهائی که بعد از آنها مستحب است |
| ۲۳۷ | ۴- ترجمه قنوت:                                              |
| ۲۳۸ | ۵- ترجمه تسبیحات اربعه:                                     |

- ٢٣٨ ..... ٦- ترجمه تشهد و سلام کامل:
- ٢٣٩ ..... تعقیب نماز:
- ٢٤٠ ..... صلوات بر پیغمبر:
- ٢٤١ ..... مبطلات نماز:
- ٢٤٧ ..... چیزهای که در نماز مکروه است:
- ٢٤٧ ..... مواردی که می شود نماز را شکست:
- ٢٤٩ ..... شکیات:
- ٢٤٩ ..... شکهای باطل کننده:
- ٢٥٠ ..... شکهای که نباید به آنها اعتنا کرد:
- ٢٥٠ ..... ١- شک در چیزی که محل آن گذشته است:
- ٢٥٢ ..... ٢- شک بعد از نماز:
- ٢٥٣ ..... ٣- شک بعد از وقت:
- ٢٥٣ ..... ٤- کثیرالشک و کسی که زیاد شک می کند:
- ٢٥٥ ..... ٥- شک امام و مأموم:
- ٢٥٥ ..... ٦- شک در نماز مستحبی:
- ٢٥٧ ..... شکهای صحیح:
- ٢٦١ ..... دستور نماز احتیاط:
- ٢٦٥ ..... سجده سهو:
- ٢٦٨ ..... دستور سجده سهو:
- ٢٦٨ ..... قضای سجده و تشهد فراموش شده:
- ٢٧٠ ..... کم و زیاد کردن اجزاء و شرایط نماز:
- ٢٧٢ ..... نماز مسافر:
- ٢٨٨ ..... مسائل متفرقه:
- ٢٩٠ ..... نماز قضاء:

|     |                                                       |
|-----|-------------------------------------------------------|
| ۲۹۴ | ..... نماز قضای پدر که بر پسر بزرگتر واجب است:        |
| ۲۹۶ | ..... نماز جماعت:                                     |
| ۳۰۵ | ..... شرائط امام جماعت:                               |
| ۳۰۶ | ..... احکام جماعت:                                    |
| ۳۰۹ | ..... وظیفه امام و مأوم در نماز جماعت:                |
| ۳۱۰ | ..... چیزهایی که در نماز جماعت مکروه است:             |
| ۳۱۱ | ..... نماز آیات:                                      |
| ۳۱۳ | ..... دستور نماز آیات:                                |
| ۳۱۶ | ..... نماز عید فطر و قربان:                           |
| ۳۱۹ | ..... اجیر گرفتن برای نماز:                           |
| ۳۲۲ | ..... احکام روزه                                      |
| ۳۲۲ | ..... نیست                                            |
| ۳۲۶ | ..... چیزهایی که روزه را باطل می کند:                 |
| ۳۲۶ | ..... ۱- خوردن و آشامیدن:                             |
| ۳۲۸ | ..... ۲- جماع:                                        |
| ۳۲۸ | ..... ۳- استمناء                                      |
| ۳۲۹ | ..... ۴- دروغ بستن به خدا و پیغمبر:                   |
| ۳۳۰ | ..... ۵- رسانیدن غبار به خلق:                         |
| ۳۳۱ | ..... ۶- فرو بردن سر در آب:                           |
| ۳۳۲ | ..... ۷- باقیماندن بر جنابت و حیض و نفاس تا اذان صبح: |
| ۳۳۶ | ..... ۸- اماله کردن:                                  |
| ۳۳۷ | ..... ۹- قبی کردن:                                    |
| ۳۳۷ | ..... احکام چیزهایی که روزه را باطل می کند:           |
| ۳۳۸ | ..... آنچه برای روزه دار مکروه است:                   |

- ۳۳۹ ..... جائی که قضا و کفاره واجب است: .
- ۳۴۰ ..... کفاره روزه: .
- ۳۴۴ ..... جاهائی که فقط قضای روزه واجب است: .
- ۳۴۶ ..... احکام روزه قضا: .
- ۳۴۹ ..... احکام روزه مسافر: .
- ۳۵۰ ..... کسانی که روزه بر آنها واجب نیست: .
- ۳۵۲ ..... راه ثابت شدن اول ماه: .
- ۳۵۳ ..... روزه های حرام و مکروه: .
- ۳۵۵ ..... روزه های مستحب: .
- ۳۵۶ ..... مواردی که مستحب است انسان از کارهایی که روزه را ..... .
- ۳۵۶ ..... باطل می کند خودداری نماید: .
- ۳۵۷ ..... احکام خمس: .
- ۳۵۷ ..... ۱- منفعت کسب: .
- ۳۶۶ ..... ۲- معدن: .
- ۳۶۷ ..... ۳- گنج: .
- ۳۶۸ ..... ۴- مال حلال مخلوط به حرام: .
- ۳۶۹ ..... ۵- جواهری که بواسطه فرو رفتن به دریا به دست می آید: .
- ۳۷۱ ..... ۶- غنیمت: .
- ۳۷۱ ..... ۷- زمینی که کافر ذمی از مسلمان بخرد: .
- ۳۷۳ ..... مصرف خمس: .
- ۳۷۶ ..... احکام زکاة: .
- ۳۷۶ ..... شرائط واجب شدن زکاة: .
- ۳۷۸ ..... زکاة گندم و جو و خرما و کشمش: .
- ۳۸۴ ..... نصاب طلا: .

|     |                                |
|-----|--------------------------------|
| ۳۸۴ | نصاب نقره:                     |
| ۳۸۷ | زکاة شتر و گاو و گوسفند:       |
| ۳۸۷ | نصاب شتر:                      |
| ۳۸۹ | نصاب گاو:                      |
| ۳۹۰ | نصاب گوسفند:                   |
| ۳۹۲ | مصرف زکاة:                     |
| ۳۹۵ | شرایط کسانی که مستحق زکات اند: |
| ۳۹۷ | نیت زکاة:                      |
| ۳۹۸ | مسائل متفرقه زکاة:             |
| ۴۰۳ | زکاة فطره:                     |
| ۴۰۶ | مصرف زکاة فطره:                |
| ۴۰۸ | مسائل متفرقه زکاة فطره:        |
| ۴۱۰ | احکام حج:                      |
| ۴۱۴ | امر به معروف و نهی از منکر:    |
| ۴۲۴ | احکام دفاع:                    |
| ۴۲۷ | احکام خرید و فروش:             |
| ۴۲۷ | مستحبات خرید و فروش:           |
| ۴۲۸ | معاملات مکروه:                 |
| ۴۲۸ | معاملات باطل و حرام:           |
| ۴۳۴ | شرایط فروشنده و خریدار:        |
| ۴۳۶ | شرایط جنس و عوض آن:            |
| ۴۳۸ | صیغه خرید و فروش:              |
| ۴۳۸ | خرید و فروش میوه‌ها:           |
| ۴۳۹ | نقد و نسیه:                    |

- ٤٤٠ ..... معامله سلف و شرایط آن: .....  
 ٤٤٢ ..... احکام معامله سلف: .....  
 ٤٤٣ ..... مواردی که انسان می تواند معامله را بهم بزند: .....  
 ٤٤٨ ..... مسائل متفرقه: .....  
 ٤٤٩ ..... احکام شرکت: .....  
 ٤٥٣ ..... احکام صلح: .....  
 ٤٥٦ ..... احکام اجاره: .....  
 ٤٥٨ ..... شرایط مالی که آن را اجاره می دهند: .....  
 ٤٥٩ ..... شرایط استفاده ای که مال را برای آن اجاره می دهند: .....  
 ٤٦٠ ..... مسائل متفرقه اجاره: .....  
 ٤٦٦ ..... احکام جعاله: .....  
 ٤٦٧ ..... ملحقات اجاره: احکام سرقتی: .....  
 ٤٦٩ ..... احکام هبه (بخشش): .....  
 ٤٧١ ..... بخت آزمائی (لاتری): .....  
 ٤٧٣ ..... احکام مزارعه: .....  
 ٤٧٦ ..... احکام مساقات و مغارسه: .....  
 ٤٧٩ ..... کسانی که از تصرف در مال خود ممنوعند: .....  
 ٤٧٩ ..... احکام وکالت: .....  
 ٤٨٢ ..... احکام قرض: .....  
 ٤٨٥ ..... احکام حواله دادن: .....  
 ٤٨٧ ..... احکام رهن: .....  
 ٤٩٠ ..... احکام ضامن شدن: .....  
 ٤٩٢ ..... احکام کفالت: .....  
 ٤٩٢ ..... احکام ودیعه (امانت): .....

|     |                                                |
|-----|------------------------------------------------|
| ۴۹۶ | احکام عاریه:                                   |
| ۴۹۹ | احکام نکاح (ازدواج):                           |
| ۴۹۹ | احکام عقد:                                     |
| ۵۰۰ | دستور خواندن عقد:                              |
| ۵۰۱ | شرائط عقد:                                     |
| ۵۰۳ | عیبهائی که بواسطه آنها می شود عقد را به هم زد: |
| ۵۰۴ | عده ای از زنها که ازدواج با آنان حرام است:     |
| ۵۱۰ | احکام عقد دائم:                                |
| ۵۱۲ | منته (ازدواج موقت):                            |
| ۵۱۴ | احکام نگاه کردن:                               |
| ۵۱۵ | مسائل متفرقه زناشوئی:                          |
| ۵۱۸ | احکام شیر دادن:                                |
| ۵۲۱ | شرائطی شیر دادن که علت مجرم شدن است:           |
| ۵۲۴ | آداب شیر دادن:                                 |
| ۵۲۵ | مسائل متفرقه شیر دادن:                         |
| ۵۲۷ | احکام طلاق                                     |
| ۵۲۹ | عده طلاق:                                      |
| ۵۳۰ | عده زنی که شوهرش مرده:                         |
| ۵۳۱ | طلاق بائن و طلاق رجعی:                         |
| ۵۳۲ | احکام رجوع کردن:                               |
| ۵۳۳ | طلاق خلع:                                      |
| ۵۳۴ | طلاق مبارات:                                   |
| ۵۳۵ | احکام متفرقه طلاق:                             |
| ۵۳۷ | احکام غصب:                                     |

- ۵۴۴ ..... احکام تشریح:
- ۵۴۷ ..... احکام مالی که انسان آن را پیدا می کند:
- ۵۵۱ ..... احکام سر بریدن و شکار کردن حیوانات:
- ۵۵۲ ..... دستور سر بریدن حیوانات:
- ۵۵۳ ..... شرایط سر بریدن حیوان:
- ۵۵۴ ..... دستور کشتن شتر:
- ۵۵۵ ..... چیزهایی که موقع سر بریدن حیوانات مستحب است:
- ۵۵۶ ..... چیزهایی که در کشتن حیوانات مکروه است:
- ۵۵۶ ..... احکام شکار کردن با اسلحه:
- ۵۵۹ ..... شکار کردن یا سگ شکاری:
- ۵۶۰ ..... صید ماهی و ملخ:
- ۵۶۲ ..... احکام خوردنیها و آشامیدنیها:
- ۵۶۵ ..... آداب غذا خوردن:
- ۵۶۶ ..... چیزهایی که در غذا خوردن مذموم است:
- ۵۶۷ ..... آداب آشامیدن:
- ۵۶۷ ..... چیزهایی که در آشامیدن مذموم است:
- ۵۶۸ ..... احکام نذر و عهد:
- ۵۷۲ ..... احکام قسم خوردن:
- ۵۷۵ ..... احکام وقف:
- ۵۷۹ ..... احکام وصیت:
- ۵۸۶ ..... احکام ارث:
- ۵۸۷ ..... ارث دسته اول:
- ۵۸۸ ..... ارث دسته دوم:
- ۵۹۴ ..... ارث دسته سوم:

|     |                                             |
|-----|---------------------------------------------|
| ۵۹۸ | ارث زن و شوهر:                              |
| ۶۰۰ | مسائل متفرقه ارث:                           |
| ۶۰۲ | حدهای که برای شماره از گناهان معین شده است: |
| ۶۰۲ | (اول - حد زنا)                              |
| ۶۰۴ | (دوم - حد لواط):                            |
| ۶۰۵ | (سوم - حد قذف)                              |
| ۶۰۶ | (چهارم - حد شرب خمر و مست کننده ها)         |
| ۶۰۶ | (پنجم - حد سرقت «دزدی»):                    |
| ۶۰۸ | (ششم - حد محارب)                            |
| ۶۰۹ | (هفتم - حد مرتد):                           |
| ۶۱۲ | احکام تعزیرات:                              |
| ۶۱۲ | احکام قصاص:                                 |
| ۶۱۴ | اقسام قتل:                                  |
| ۶۱۶ | احکام دیه:                                  |
| ۶۲۱ | احکام سفته:                                 |
| ۶۲۸ | مسائل بانکی:                                |
| ۶۳۲ | قراردادهای بیمه‌ای:                         |
| ۶۳۵ | مسائل متفرقه:                               |
| ۶۴۴ | فهرست                                       |